

# **Aile Şirketleri Kongresi Yeni Kurumsallaşma Modelleri**

**(16-17 Haziran 2010, Swissotel The Bosphorus, İstanbul)**

**Nevzat Öztangut**  
**Başkan, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği**

**Sayın Başkanlar,  
Şirketlerimizin Değerli Temsilcileri,  
Sevgili Meslektaşlarım,  
Değerli Basın Mensupları,**

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği ve üyeleri adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Birliğimizin ana sponsorluğunda düzenlenen Aile Şirketleri Kongresinin hepimiz için faydalı sonuçlar doğuracak şekilde başarıyla geçmesini dileyerek sözlerime başlıyorum.

Öncelikle bu kongrenin böyle uygun bir zamanda düzenleniyor olmasından ve burada bulunmaktan mutluluğumu dile getirmek istiyorum. Zira ülkemizde kurumsallaşmaya, sermaye piyasamıza, halka arza yönelik yoğun çalışmaların olduğu bir dönemde bu kongrede ele alınacak konuların daha anlamlı olacağını düşünüyorum.

Hepimizin çok yakından izlediği üzere, 2008'in son çeyreğinden itibaren derinleşen küresel finansal kriz, 2009 yılına da damgasını vurdu. Ancak yılın ikinci yarısından itibaren, genişletici para politikaları ve tarihi boyuttaki mali teşvik paketlerinin katkısıyla küresel ekonomide görece iyileşmeler meydana geldi. Yaşanan bu krizle birlikte edinilen tecrübeler, tüm ülke düzenleyicilerine mali sistemlerini yeniden gözden geçirme fırsatı verirken şirketlerin kendi politikalarını ve kurumsal yapılarını da gözden geçirme gerekliliğini açık bir şekilde göstermiş oldu. Bu doğrultuda 2009 yılında, hem otoritelerin hem de şirketlerin yeni yol haritalarının hazırlanıp bir anlamda finansal ve kurumsal mimarilerinin yeniden biçimlendirilmeye başlandığını söyleyebiliriz.

Biz, Birlik olarak, gerek halka arz sürecinde, gerekse hisselerinin işlem görmeye başladığı andan itibaren şirketlerimiz için çok önemli bir unsuruz. Aracı kuruluşlarımızın halka açılmada, şirket finansmanında ve ticari hayattaki bu önemli rolü, şirketlerin yönetimi ve kurumsallaşması gibi konularda bizlere önemli deneyim ve bilgi birikimi kazandırıyor. Biz aracı kuruluşlar olarak, hem ülkemizdeki hem de uluslararası piyasalardaki deneyimlerimize dayanarak açık bir şekilde söyleyebiliriz ki şirketlerin kurumsallaşma süreci günümüzün artık vazgeçilmez ve sürekli yenilenen bir kavramdır. Bu nedenle de sadece şirketler tarafından değil, finansal kuruluşlar, düzenleyici otoriteler ve diğer ilgililerce yakından izlenmelidir.

Kurumsallaşma çabaları bir şirkete, sadece yeterli finansman sağlanması ve şirketin daha kârlı çalışması açısından önemli bulunmuyor. İyi yönetim ve kurumsallaşma sayesinde kazanılanlar verimlilik, uzun ömürlülük, tanınırlık, sosyal sorumluluk gibi günümüz ticari hayatının olmazsa olmazlarıdır.

İşte bu noktada biz şirketlerin kurumsallaşma süreçleri ile sermaye piyasası arasında çok doğrudan bir bağ olduğuna inanmaktayız. Zira sermaye piyasaları özü itibarıyla kurumsallığın olmazsa olmaz olduğu bir piyasa türüdür. Sermaye piyasasından fon temin edecek bir şirketin veya bu piyasada finansal hizmet sağlayacak bir kuruluşun etkin bir şekilde kurumsallaşmış

olması gerekiyor. Ülkemizde Sermaye Piyasası Kurulumuzun bu yönde attığı olumlu adımlar ortadadır. Sermaye piyasası kuralları ve kurumsallaşma ilişkisini sadece halka açılma ekseninde değil, kredi derecelendirme, risk yönetimi ve şeffaflık gibi kavramlar açısından da değerlendirmek gerekiyor. Bu doğrultuda sermaye piyasası kuralları aslında doğru ve etkili kurumsallaşmanın kurallarıdır. Bu nedenle de biz şirketlerin kurumsallaşmaları konusunun sermaye piyasalarından ayrı olarak düşünülmemeyeceğine inanıyoruz.

Bildiğiniz üzere ülkemizde çok sayıda aile şirketi bulunuyor. Bunların büyük bir kısmının hisse senetleri ailelere ait ve doğrudan bu aileler tarafından yönetiliyor. Ülkemizdeki aile şirketlerinin bazılarıysa hisselerinin bir kısmını halka açmış durumda. Borsamızda işlem gören bu şirketler açısından baktığımızda; verimlilikleri, mevcut bilinirliklerine halka açık olmanın getirdiği bilinirliği eklemeleri, kamuoyundaki imajları, yönetim yapıları gibi birçok avantaj sayabiliriz. Bu doğrultuda ülkemizde henüz halka açık olmayan aile şirketlerinin sermaye piyasasının kurumsal yapısına dahil olarak hisse senetlerini halka arz etmelerinin hem bu şirketler hem de ekonomimiz açısından çok verimli olacağına inanıyoruz. Nitekim son 10 senede ülkemizde toplam 13 milyar TL'nin üzerinde halka arz gerçekleştiğini, bu kadar kaynağın şirketlerimize kullandırıldığını görmekteyiz. Ancak gerek halka açık şirket sayısı gerekse halka arz edilen tutarın ülkemiz ekonomisinin potansiyelini yansıtacak düzeyde olmadığını da söyleyebiliriz. Örneğin ülkemizin en büyük bin şirketini temsil eden İSO-1000 listesinden sadece 126 şirket halka açık durumdadır günümüzde. Biz ülkemizde şirketlerin mevcut halka açıklık tablosunu çok yeterli bulmuyoruz. Piyasamızın daha ayrıntılı olarak tanıtılması durumunda kendi potansiyelini yansıtan, daha da ileri bir noktaya gideceğine inanmaktayız. Bu doğrultuda İMKB'nin öncülüğünde, Borsamız, SPK, TOBB ve Birliğimiz arasındaki protokol çevresinde düzenlenen ve önümüzdeki dönemde farklı şekillerde tekrarlanacak etkinlikler büyük önem taşıyor. Bildiğiniz üzere kısa bir süre önce Halka Arz Seferberliği gerçekleştirildi. Bu çalışmalar hem piyasamızın büyütülmesi hem de aile şirketlerimizin kurumsallaşmaları açısından önem taşıyor.

Biz Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği olarak son dönemde, halka arz seferberliği çalışmalarının yanı sıra, piyasamızın istediğimiz seviyeye çekilebilmesi konusuna da çok vakit ayırmaktayız. Halka arz sonrası bu senetleri alacak yatırımcılara, yani talep tarafına da kısaca değerlendirmek istiyorum. Bildiğiniz üzere, ülkemizde yerli ve yabancı toplam yatırımcı sayısı 1 milyon civarında. Ancak, 820.000 kişinin hisse senedi yatırımı 10.000 TL'nin altında. Ülkemizin ekonomik büyüklüğü ve nüfusu göz önüne alındığı zaman, bu rakamların da potansiyelimizin çok altında kaldığı bir gerçek. Bireysel yatırımcı açısından bu yetersiz tablonun kurumsal yatırımcı tabanı açısından da geçerli olduğunu görmekteyiz. Ülkemizde kurumsal yatırımcı portföy büyüklüğünün GYSİH'ye oranı 2009 itibarıyla % 4,5. Bu oran Nisan 2010 itibarıyla % 4,7 civarında. Kurumsal yatırımcı sayısı ve portföy büyüklüğünün de potansiyelimizin altında olduğu bu temel rakamdan anlaşılabilir.

Bireysel ve kurumsal yatırımcı sayısı ve portföy büyüklükleri açısından bu yetersizliklerin yanı sıra piyasamız açısından olumsuzluk teşkil eden bir diğer durum ise finansal araçların sahipliği dağılımında kendini göstermektedir. Ülkemizde halihazırda yurt içi yerleşiklerin yatırım tercihlerine bakıldığında, % 75 gibi çok yüksek bir oranın mevduat ve DTH'lerden oluştuğunu görmekteyiz. % 11 oranındaki DİBS'ler de göz önüne alındığında sermaye piyasası araçları toplamda % 25'i dahi bulamamaktadır. Yurt içi yerleşiklerin toplam yatırımları içinde yatırım fonları % 5, hisse senetleri ise %6 seviyelerindedir.

Bu noktadan hareketle, etkili bir tanıtım ve bilinçlendirme stratejisi ile hem halka arzların hem finansal araç sayısının hem de yatırımcı tabanının ülkemizde genişletilebileceğine inanıyoruz. Bu konuda başlangıç noktası olarak bir proje üzerinde çalıştık ve başta SPK olmak üzere İMKB, MKK, Takasbank, VOB A.Ş. ve İAB ile fikir alışverişinde bulunduk. Onların da desteğini aldık. Uluslararası alanda benzer çalışmalar yürüten kuruluşlarla temasa geçtik, onların tecrübelerini de inceledik. Piyasamızın avantajları, işlem zenginliği, güvenlik mekanizmaları

gibi konuların uygun kitleye, doğru şekilde anlatılmasını sağlarsak ülkemizde yatırımcı ve araç sayısının hızla artacağına inanıyoruz. Bu doğrultuda profesyonel destek olarak Türkiye çapında bir bilinçlendirme ve algı çalışmasına başlamış bulunuyoruz. Bu alışma dahilinde önce mevcut ve potansiyel yatırımcılar, piyasada artık yatırımı olmayan kayıp yatırımcılar, akademisyenler, medya mensupları ile yaptığımız özel görüşmelerde ilgililerin fikirlerini aldık, burada sonuçlar çıkardık. Ardından da Türkiye çapında ulusal bir algı anketi gerçekleştireceğiz. Piyasamızda, bu kapsamda ilk kez yapılmakta olan bu çalışmaların sonuçlarının, 2010 ve sonraki yıllarda atılacak adımlara esas teşkil edecek olması da bizim için ayrı bir heyecan konusu.

Finansal piyasalar bireyselden kurumsal yatırımcısına, finansal aracısından şirketlerine, düzenleyicisinden teknik altyapısına ayrılmaz bir bütünden oluşuyor. Bu unsurlardan birinde görülen aksama piyasanın tamamı için olumsuz sonuçlar getiriyor. Bu doğrultuda yürüttüğümüz bilinçlendirme çalışmalarının ülkemizdeki şirketlere ve kurumsal yönetim süreçlerine de ciddi katkı sağlamasını bekliyoruz.

Az önce de değindiğim gibi bizler, tüm bu çabaların ülkemizde halka arzları artıracığına, şirketlerimizin kendileri için en doğru yönetim modelini bulmalarına katkı sağlayacağına ve ülkemiz ekonomisinin daha da gelişeceğine inanıyoruz.

Aile Şirketleri Kongresinin diler hepimiz için başarılı geçmesini temenni eder, hepinizi saygıyla selamlarım.